

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

FACTORS AFFECTING THE EFFICIENCY OF THE DEVELOPMENT PLAN FOR NAKHON PHANOM PROVINCE

ประโมทย์ ดิยะบุตร^{1*}, สำราญ วิเศษ², จารุกัญญา อุดานนท์³, กชกร เดชะคำภู⁴
Pramote Tiyabut^{1*}, Samran Wised², Jarukanya Udanont³, Kotchakorn Dechakhomphu⁴

^{1,2,3,4}สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
^{1,2,3,4}Major Public Administration Faculty of Liberal Arts and Science Nakhon Phanom University

Corresponding author's e-mail: pramhud@gmail.com^{1}, Wised2520@gmail.com², Jarukanya_u@gmail.com³,
Monydecha@gmail.com⁴

Received: March 16, 2024

Revised: April 4, 2024

Accepted: April 10, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม 3) เพื่อวิเคราะห์บริบทการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม 4) เพื่อศึกษาแนวทางข้อเสนอแนะการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จำนวน 141 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 12 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการประชุมกลุ่มย่อย (focus group) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (pearson's correlation coefficient) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (multiple linear regression) แบบสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย (focus group) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงลำดับจากตัวแปรที่มีผลต่อการผันแปรในตัวแปรตามในรูปของคะแนนมาตรฐานมากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้ ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด (X_3 Beta = .320) ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ (X_4 Beta = .216) 3) บริบทการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ได้แก่ การประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และการประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน 4) แนวทางข้อเสนอแนะ ได้แก่ แผนพัฒนาจังหวัดเปรียบเสมือนแผนแม่บทที่ทุกหน่วยงานในจังหวัดใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาต่าง ๆ การสำรวจและรับฟังปัญหาของประชาชนตั้งแต่เริ่มต้น นำสู่การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็น

ระบบ แผนพัฒนาจังหวัดสามารถชี้เป้าให้ราชการส่วนกลางนำไปจัดสรรงบประมาณ มีการพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน (joint KPI) จังหวัดต้องมีผู้นำดี มีทีมงานที่ดี และมีเครือข่ายในการจัดทำแผน ในทุกระดับ ประกอบกับต้องมียึดความรู้ในการจัดทำแผนและการประเมินผล เน้นการทำงานแบบบูรณาการใน เชิงพื้นที่เพื่อให้ห่วงโซ่คุณค่า (value chain) มีความสมบูรณ์ ราชการส่วนกลางมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็น ผู้ว่าราชการจังหวัดแบบ (Chief Executive Officer: CEO) คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและเจ้าหน้าที่แผน มีแรงจูงใจในด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และประชาชนมีแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตั้งแต่เริ่มต้น โดยสร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิด

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ; แผนพัฒนาจังหวัด

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the efficiency level of the development plan for Nakhon Phanom Province, 2) to study the factors affecting the efficiency of the development plan for Nakhon Phanom Province, 3) to analyze the context of the development plan for Nakhon Phanom Province, and 4) to study guidelines and suggestions for improving the efficiency of the development plan for Nakhon Phanom Province as a mixed-methods research. The sample group used in the quantitative research consisted of 141 people from the Nakhon Phanom provincial development plan committee and a qualitative sample of 12 people by using a purposive sample selection method. Data collection tools were questionnaires, interview forms, and focus group meetings with a reliability of .95. Statistics used in data analysis consisted of frequency distribution, percentage, mean and standard deviation, and hypothesis testing used Pearson's correlation coefficient, multiple linear regression. Moreover, interview forms, and focus group meetings were analyzed by content analysis. The results of the research found that 1) the overall level of efficiency of the development plan for Nakhon Phanom Province was high level. 2) The factors affecting the efficiency of the development plan for Nakhon Phanom Province with statistical significance at the .05 level, sorted by variables that affected variation in the dependent variables in the standard score format, highest to lowest, as follows: The concept of efficiency in preparing provincial development plans (X_3 Beta = .320) and new public services (X_4 Beta = .216). 3) The context of the provincial development plan included meetings of the provincial development plan committee and community meetings to listen to opinions from the people. 4) Suggestions included the provincial development plan, which was similar to a master plan that every organization in the province used as a framework for preparing various development plans. Surveying and listening to people's problems from the beginning led to systematic data analysis. Provincial development plans could point out targets for the central government to allocate budgets and develop key performance indicators to achieve common goals (joint KPI). The province needed to have good leaders, a good team, and a network to prepare plans at all levels, emphasizing integrated work in spatial areas to ensure the value chain was complete. The central government delegated authority to the provincial governors in the form of a Chief Executive Officer (CEO).

The provincial development plan committee and planning officers were motivated for career advancement, and people were motivated to participate in the preparation of the provincial development plan from the beginning by creating a sense of love for their hometown.

Keywords: efficiency; provincial development plan

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

แผนพัฒนาจังหวัดของประเทศไทยมีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยการเปลี่ยนผ่านไปสู่การบริหารงานเชิงพื้นที่ (area-based approach) ช่วงแรกเริ่มจากการมีคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2515-2519) กำหนดให้แผนพัฒนาจังหวัดเป็นเครื่องมือในการวางแผนจากล่างขึ้นบน (bottom-up planning) จนถึงปัจจุบันได้มีการออกพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ.2565 ให้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดโดยคำนึงถึงความต้องการและศักยภาพของประชาชนในจังหวัด สอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดยี่สิบปี (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2563) แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ.2566 – 2570 ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบัน พบปัญหาดังนี้ 1) ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดจะสามารถเป็นเกณฑ์ตัวชี้วัดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดได้หรือไม่ 2) ประเด็นการพัฒนาจังหวัดนครพนม 6 ประเด็นการพัฒนา ยังไม่สามารถชี้ให้เห็นได้ว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดได้อย่างไร (สำนักงานจังหวัดนครพนม, 2566) 3) การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า (value chain) สามารถนำไปใช้ได้จริงหรือไม่ เนื่องจากว่างบประมาณจังหวัดที่ได้รับจัดสรรยังไม่เพียงพอที่จะสามารถทำให้ห่วงโซ่คุณค่า สมบูรณ์ได้ 4) ส่วนราชการส่วนกลางยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัดเท่าที่ควร (สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2564) 5) ผลการดำเนินงานทั้งด้านท่องเที่ยวเกษตร การค้าการลงทุน ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านความมั่นคง ยังไม่แสดงให้เห็นถึงการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดในระยะ 1 ปี หรือระยะ 5 ปี 6) ปัญหาโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดบางโครงการมีลักษณะคล้ายกับชนชั้นที่มีกิจกรรมภายใต้โครงการใหญ่ เหมือนเป็นการรวบรวมโครงการย่อยของหน่วยงานต่าง ๆ มารวบรวมเป็นโครงการใหญ่ (สำนักงานจังหวัดนครพนม, 2566)

จากสภาพปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีอยู่หลายปัจจัย ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยภายนอก จึงเป็นที่มาของการวิจัยในเรื่องนี้ โดยจะเน้นศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อราชการและประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม
3. เพื่อวิเคราะห์บริบทการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

4. เพื่อศึกษาแนวทางข้อเสนอแนะการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด หมายถึง กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ 2) มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ 3) สามารถชี้เป้าให้ราชการส่วนกลางหรือหน่วยงานของรัฐนำไปจัดสรรงบประมาณ 4) ประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมาย 5) เป็นกรอบแนวทางที่ดีในการจัดทำแผนของหน่วยงานของรัฐ องค์กรชุมชนหรือเอกชนในจังหวัด

2. องค์ความรู้ในการวางแผน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ นโยบายระดับชาติ ความรู้ด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงานโครงการ ความรู้เกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติในเชิงพื้นที่ ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีระบบ

3. แรงจูงใจของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม หมายถึง ปัจจัยสร้างแรงจูงใจ (motivator) ในการทำงาน มีโอกาสก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในงาน การจูงใจด้วยรางวัลตอบแทน เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคมหรือภาคประชาชนรู้สึกว่าเขามีส่วนได้ส่วนเสีย ได้รับผลประโยชน์จากโครงการของจังหวัด รวมถึงการสร้างแรงจูงใจในการสำนึกกับบ้านเกิดเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน

4. แนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด หมายถึง แผนพัฒนาจังหวัดที่มีการสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น มีองค์ความรู้ด้านการวางแผนและการประเมินผล มีทีมงานดี ผู้นำดี องค์กรดี ประกอบกับการใช้เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาไปสู่การกำหนดประเด็นการพัฒนาจังหวัดในแต่ละด้าน

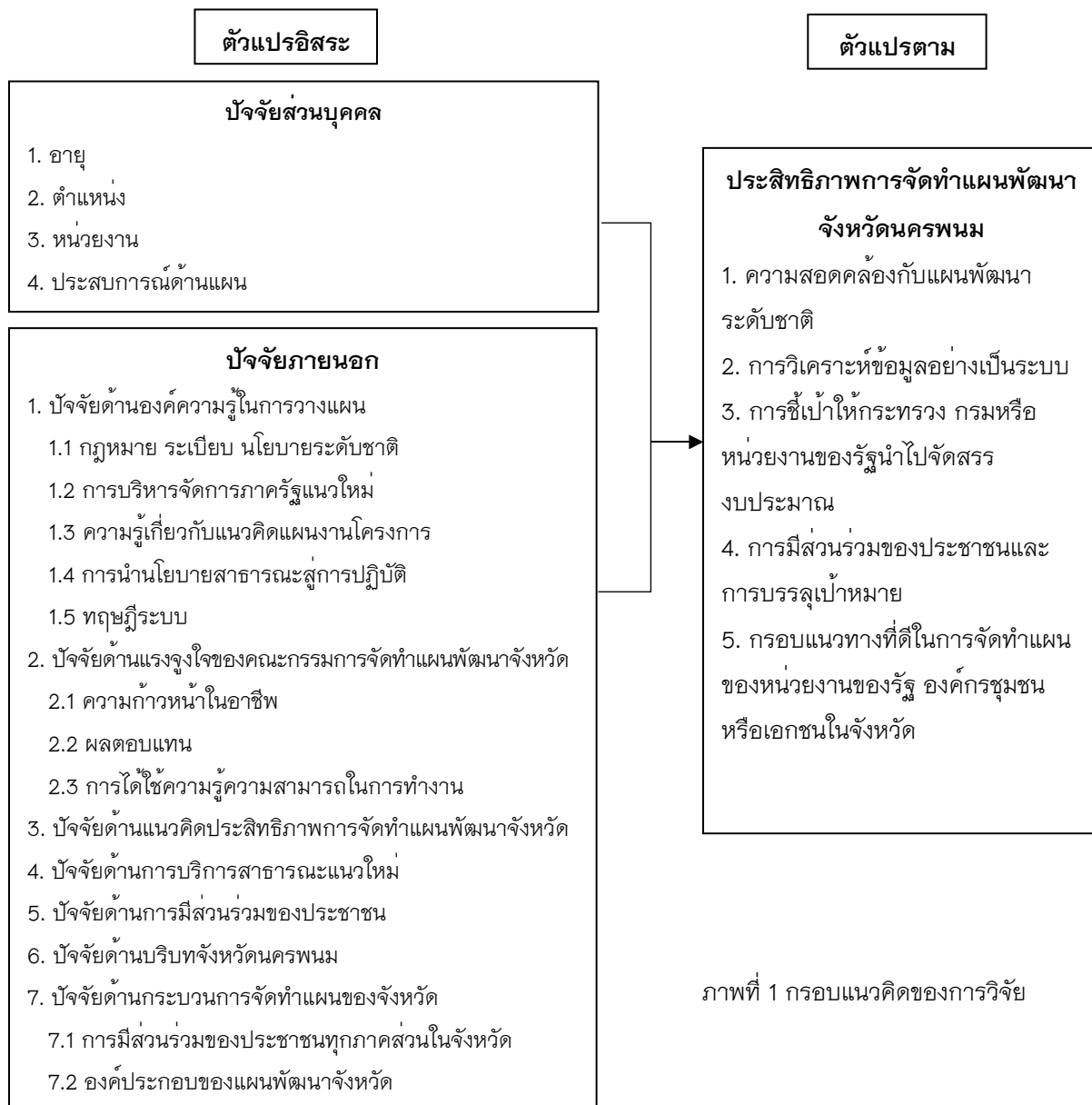
5. การบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service: NPS) และการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การตอบสนองความต้องการของประชาชน มีประชาสังคมแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทุกขั้นตอน สร้างค่านิยมสร้างความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่เป็นประโยชน์สาธารณะร่วมกัน

6. บริบทจังหวัดนครพนม หมายถึง การศึกษาสภาพทั่วไปของจังหวัด เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ของจังหวัด การวิเคราะห์สถานการณ์ของจังหวัด ในด้านต่างๆ ที่ครอบคลุมมิติการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการนำผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมาเป็นข้อมูลพื้นฐานตัวชี้วัดผลสำเร็จการดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัด และกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

7. กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด หมายถึง การยึดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) กำหนดมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ผ่านกลไกของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมจะต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาด้านชาติ มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ (คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ, 2565) สามารถชี้เป้าให้กระทรวงกรมหรือหน่วยงานของรัฐนำไปจัดสรรงบประมาณ (กานต์ชนก แถนสีแสง และกฤษฎวรรณ โลว์ชรินทร์, 2563) อาจทำให้เกิดความสมบูรณ์ของห่วงโซ่คุณค่า (สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2564) สามารถทำให้ภาคประชาชน ภาคเอกชนอยากเข้ามามีส่วนร่วม (ชลธิชา วงศ์บุตร และรุ่งอรุณ บุญสายันต์, 2561) เพื่อให้แผนบรรลุตัวชี้วัดร่วม (joint KPIs) (พรชัย เทพปัญญา, 2561) ทุกหน่วยงานในจังหวัดใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนของหน่วยงานของรัฐ องค์การชุมชนหรือเอกชนในจังหวัดเป็นกลไกที่สำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) จึงได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม 2) คณะที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566-2570 และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดนครพนม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 3) เจ้าหน้าที่แผนของส่วนราชการ จำนวน 217 คน (สำนักงานจังหวัดนครพนม, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จำนวน 141 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งระดับชั้น (stratified random sampling)

2. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จำนวน 12 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จากผู้มีประสบการณ์ด้านแผน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย เครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) อายุ 2) ตำแหน่ง 3) หน่วยงาน 4) ประสบการณ์ด้านแผน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ตอนที่ 3 แนวทางข้อเสนอแนะการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ตั้งแต่ 5 หมายถึง มากที่สุด จนถึง 1 หมายถึง น้อยที่สุด ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดแนวทางข้อเสนอแนะการพัฒนาประสิทธิภาพ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม และเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม และการประชุมกลุ่มย่อย (focus group) เพื่อยืนยันผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เป็นครั้งสุดท้าย

การตรวจสอบหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม (IOC) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (สุรพงษ์ คงสัตย์ และธีรชาติ ธรรมวงศ์, 2551) ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ ซึ่งดัชนีข้อคำถามมีดัชนีความสอดคล้องที่ .80 – 1.00 ซึ่งถือว่านำไปใช้ได้ แล้วนำแบบสอบถามไปทดสอบกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยแต่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกัน (pilot test) คือ คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนม จำนวน 30 คน เพื่อนำผลไปหาความเชื่อมั่น โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach ได้ผล คือ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เพื่อนำไปประกอบการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

1.2 ขอความร่วมมือจากคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมในการตอบแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 141 คน

1.3 ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลต่อไป

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สัมภาษณ์คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จำนวน 12 คน

2.2 นำผลจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มาวิเคราะห์และตรวจสอบยืนยันข้อมูล และการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อยืนยันผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เป็นครั้งสุดท้าย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ใช้การหาค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (multiple regression analysis)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางข้อเสนอแนะการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.1 การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความสมบูรณ์ด้วยการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) (เลนนีย์ จูโยโต, 2550) ดังนี้

2.1.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) เป็นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาว่าถูกต้องหรือไม่ โดยแหล่งพิจารณาในการตรวจสอบได้แก่ แหล่งข้อมูล เวลา สถานที่และแหล่งบุคคลที่มีความแตกต่างกัน

2.1.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) โดยใช้วิธีเก็บแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการประชุมกลุ่มย่อย รวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน จะได้ข้อมูลเหมือนกันหรือแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาสาระ ประเด็นสำคัญ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม จำนวน 141 คน ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 51 – 60 ปี มากที่สุด จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 เป็นเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติมากที่สุด จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 32.6 เป็นราชการส่วนภูมิภาค มากที่สุด จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 และมีประสบการณ์จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป มากที่สุด คือ 66 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ดังแสดงตามตาราง 1 และ 2

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	ระดับประสิทธิภาพ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนา ระดับชาติ	4.12	.67	มาก
2. แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ	4.09	.60	มาก
3. แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถชี้เป้าให้กระทรวง กรม หรือ หน่วยงานของรัฐนำไปดำเนินการและจัดสรรงบประมาณ	3.58	.82	มาก
4. แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถทำให้ประชาชนในจังหวัดอยาก เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (joint KPIs)	3.34	.81	ปานกลาง
5. แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม เป็นกรอบแนวทางที่ดีในการจัดทำแผน ของหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัด	4.12	.71	มาก
รวม	3.85	.52	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม อยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม เป็นกรอบแนวทางที่ดีในการจัดทำแผนของหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัด ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมา คือ แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ ($\bar{X} = 4.12$) แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.09$) แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถชี้เป้าให้กระทรวง กรม หรือหน่วยงานของรัฐนำไปดำเนินการและจัดสรรงบประมาณ ($\bar{X} = 3.58$) และแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถทำให้ประชาชนในจังหวัดอยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (joint KPIs) ($\bar{X} = 3.34$) ตามลำดับ

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมโดยรวมและรายด้าน

ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	ระดับปัจจัย		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านองค์ความรู้ในการวางแผน	4.22	.52	มากที่สุด
2. ด้านแรงจูงใจของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	3.66	.70	มาก
3. ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	4.00	.40	มาก
4. ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่	3.29	.72	ปานกลาง
5. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน	3.78	.61	มาก
6. ด้านบริบทจังหวัดนครพนม	4.42	.63	มากที่สุด
7. ด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	3.98	.52	มาก
รวม	3.91	.58	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ ระดับมาก 5 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยด้านบริบทจังหวัดนครพนม ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านองค์ความรู้ในการวางแผน ($\bar{X} = 4.22$) ปัจจัยด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ($\bar{X} = 4.00$) ปัจจัยด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ($\bar{X} = 3.98$) ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ($\bar{X} = 3.85$) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ($\bar{X} = 3.78$) ปัจจัยด้านแรงจูงใจของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ($\bar{X} = 3.66$) และปัจจัยด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ ($\bar{X} = 3.29$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม โดยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regressions: MRA) ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนา
จังหวัดนครพนม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
1 (Constant)	.422	.380		1.112	.268
ด้านองค์ความรู้ X_1	.109	.088	.110	1.241	.217
ด้านแรงจูงใจ X_2	-.002	.061	-.003	-.041	.967
ด้านแนวคิดประสิทธิภาพ X_3	.411	.132	.320	3.119	.002
ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ X_4	.157	.071	.216	2.203	.029
ด้านการมีส่วนร่วม X_5	.033	.079	.039	.414	.679
ด้านบริบทจังหวัด X_6	.065	.092	.079	.705	.482
ด้านกระบวนการจัดทำแผน X_7	.102	.104	.102	.979	.329

(R Square = .410 F = 13.192 Sig. F .000 N = 141) R = .640 R2 = .410 นัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงของปัจจัยที่ส่งผล (X) ต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม (Y) โดยใช้การวิเคราะห์แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (enter method) ดังนี้

1. ปัจจัยที่นำมาศึกษา ทั้ง 7 ตัวแปร มีความสัมพันธ์พหุคูณกับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม เท่ากับ .640 (R = .640) แสดงว่า ตัวแปรอิสระ ทั้ง 7 ตัวแปร รวมกันมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมในระดับสูง

2. ปัจจัยที่นำมาศึกษา ทั้ง 7 ตัวแปร มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง หรือการผันแปรกับประสิทธิภาพการจัดทำแผนจังหวัดนครพนม เท่ากับ .410 (R2 = .410) แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัวแปร สามารถอธิบายประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ได้ร้อยละ 41

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 7 ตัวแปร สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลต่อการผันแปรในตัวแปรตาม ในรูปของคะแนนมาตรฐานมากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้

- 1) ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด (X₃ Beta = .320)
- 2) ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ (X₄ Beta = .216)
- 3) ด้านองค์ความรู้ในการวางแผน (X₁ Beta = .110)
- 4) ด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (X₇ Beta = .102)
- 5) ด้านบริบทจังหวัดนครพนม (X₆ Beta = .079)
- 6) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (X₅ Beta = .036)

7) ด้านแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่แผนของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด (X_2 Beta = -.003)

ดังนั้น เมื่อทราบค่าคงที่ (Constant) เท่ากับ .422 ทราบค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนดิบ (b) และทราบน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) จึงสามารถสร้างสมการถดถอย ได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ $Y = a + b_1 x_1 + b_2 x_2 + \dots + b_n x_n$ แทนค่าในสูตร

$$\hat{Y} = .422 (1.112) + 3.119X_3(.411) + 2.203X_4(.157) + 1.241X_1(.109) + .979X_7(.102) + .705X_6(.065) + .414X_5(.033) + -.041X_2(-.002)$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Z = B_1 Z_1 + B_2 Z_2 + \dots + B_n Z_n$ แทนค่า

$$Z = .320Z_3 + .216Z_4$$

เมื่อ X และ Z = ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

ผลการทดสอบสมมติฐานจากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมีความสัมพันธ์ทางบวก (r มีค่าอยู่ระหว่าง -.200 - .677) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

แนวทางที่เหมาะสมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลต่อการผันแปรในตัวแปรตามในรูปของคะแนนมาตรฐานมากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด 2) ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ 3) ด้านองค์ความรู้ในการวางแผน 4) ด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด พบว่า

1) ด้านแนวคิดการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ให้มีคุณภาพโดยการสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ครอบคลุมทุกมิติ การให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัดเปรียบเสมือนแผนแม่บท การสร้างทีมงานดี ผู้นำหน่วยงานภาครัฐต้องให้ความสำคัญในเรื่องการวางแผน โดยเฉพาะสำนักงานจังหวัดที่จะต้องทำหน้าที่ในการหลอมรวมความเป็นทีมงานที่ดี การสร้างแรงจูงใจ และสร้างจิตสำนึกกรบ้านเกิดในการเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาจังหวัด

2) ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service: NPS) กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการสร้างตัวชี้วัดร่วม (joint KPI) ภาครัฐจะต้องให้ความสำคัญกับการประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่เริ่มต้นการจัดทำแผน ไม่นำมาเป็นกระบวนการสุดท้าย โดยส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างแน่นแฟ้นซึ่งจะเป็นแรงผลักดันในการมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนพัฒนาจังหวัดให้เกิดความยั่งยืน

3) ด้านองค์ความรู้ที่จะต้องใช้ในการวางแผนพัฒนาจังหวัด ควรมีความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการของพื้นที่เพื่อกำหนดตัวชี้วัดหรือ KPI องค์ความรู้ในการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ รวมถึงหลักการเขียนแผนงานโครงการให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ กฎระเบียบข้อจำกัด

ต่าง ๆ มีองค์ความรู้ในการเชื่อมโยงแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ องค์ความรู้เกี่ยวกับการแปลงนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติในพื้นที่และการประเมินผล

4) ด้านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัดซึ่งยังรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลาง จังหวัดไม่สามารถที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาจังหวัดในระดับพื้นที่ได้ จะต้องเปิดโอกาสให้แต่ละจังหวัดได้พิจารณาทบทวนทุกห้วงระยะเวลา และมอบอำนาจให้จังหวัดมีอำนาจดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผน

สรุปโดยรวม แผนพัฒนาจังหวัดที่มีประสิทธิภาพควรเปรียบเสมือนแผนแม่บท (master plan) ที่มีความสอดคล้องกับนโยบายระดับชาติและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ มีผู้นำและมีทีมงานที่ดีในทุกระดับ มีการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (people centric) การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในการเปลี่ยนแปลงแผนอาจทำให้แผนพัฒนาจังหวัดมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

การอภิปรายผล

ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นการอภิปรายผลของการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พบว่า ประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) แนวทางความสำเร็จของโครงการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ ทั้ง 6 ด้าน สามารถตอบโจทย์ ความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครได้อย่างดีและเกิดประสิทธิภาพ โดยประเมินผลความสำเร็จจากความพอใจของประชาชนและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนต่อแผนยุทธศาสตร์ ได้นำเอาแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-พ.ศ. 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) และแผนยุทธศาสตร์จังหวัดมาเป็นกรอบ ในการกำหนดยุทธศาสตร์ของจังหวัดสมุทรสาครทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงเพชร ราศีสวย, ภัคดี โพธิ์สิงห์, สัญญา เคนาภูมิ และสุภูมิวิทย์ ไสยโสภณ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการกับชุมชนท้องถิ่นสวัสดิการ พบว่า หลักการสำคัญของการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ คือการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ภาค ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด สอดคล้องกับแนวคิดของ ชลธิชา วงศ์บุตร และรุ่งอรุณ บุญสายันต์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาธรรมาภิบาลในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด กรณีศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาธรรมาภิบาลในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด กรณีศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ในขั้นตอนที่ 2 กระบวนการรวบรวมข้อมูลควรได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันโดยข้อมูลควรมาจากการสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่จังหวัด สอดคล้องกับงานวิจัยของกานต์ชนก แถนสีแสง และกฤษฎวรรณ โฉ่วชรินทร์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การนำแผนพัฒนาจังหวัดไปปฏิบัติของหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคภายในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ควรจัดทำกรอบแนวทาง และปฏิทินการเชื่อมโยง และบูรณาการแผนในระดับพื้นที่ กำหนดให้กระทรวง กรม ได้นำแผนพัฒนาจังหวัดไปพิจารณาประกอบการจัดทำคำของบประมาณของกระทรวง กรม อาจทำให้เกิดความสมบูรณ์ของห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัดภายใต้กลไกคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) พบว่า การให้ความสำคัญในการจัดทำข้อเสนอแผนงานโครงการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาภาค สามารถบูรณาการและเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า โดยเฉพาะโครงการขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาค ซึ่งจะส่งผลให้การใช้งบประมาณระหว่าง Function –Area – Agenda สามารถเห็นความเชื่อมโยงได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของชลธิชา วงศ์บุตร และรุ่งอรุณ บุญสายันต์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาธรรมาภิบาลในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด กรณีศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่า ให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดจากคณะกรรมการระดับอำเภอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชัย เทพปัญญา (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการวางแผนและการจัดทำงบประมาณ ในลักษณะบูรณาการที่รองรับการปฏิบัติงานตามนโยบายรัฐบาล (Agenda) พบว่า ให้ใช้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการบูรณาการยุทธศาสตร์และแผนจังหวัดเพื่อการจัดสรรงบประมาณกระทรวง กรม (Function) และจังหวัด/ท้องถิ่น (Areas) จัดตั้งสำนักงานรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำงบประมาณ ทุกภาคส่วนต้องใช้เป็นแผนแม่บท รวมถึงการกำหนดตัวชี้วัดร่วม (joint KPIs) สอดคล้องกับงานวิจัยของกานต์ชนก แกนสีแสง และกฤษฎวรรณ โฉ่วชรินทร์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การนำแผนพัฒนาจังหวัดไปปฏิบัติของหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคภายในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ควรกำหนดให้กระทรวง กรม ได้นำแผนพัฒนาจังหวัดไปพิจารณาประกอบการจัดทำคำของบประมาณของกระทรวง กรม และสอดคล้องกับการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย (focus group) ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถสรุปได้ว่า ควรรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัดตั้งแต่เริ่มต้น การสร้างจิตสำนึกให้กับบ้านเกิดอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัดเปรียบเสมือนแผนแม่บท (master plan) เพื่อที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของหน่วยงานต่าง ๆ

2. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม มีจำนวน 2 ตัวแปร ส่งผลมากที่สุดตามลำดับ ดังนี้ 1) ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด 2) ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ ดังนี้

2.1 ด้านแนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด (X_3 Beta = .320) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง โครงการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัดภายใต้กลไก ก.บ.ภ. พบว่า ควรเพิ่มผู้แทนจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในองค์ประกอบคณะกรรมการต่าง ๆ ให้ส่วนราชการ (Function) ให้ความสำคัญในการจัดทำข้อเสนอแผนงานโครงการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาภาค สามารถบูรณาการและเชื่อมโยงในลักษณะห่วงโซ่คุณค่า การใช้งบประมาณระหว่าง Function –Area – Agenda เชื่อมโยงได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ช่วยให้ตอบโจทย์ของการมีโครงการในลักษณะ bottom – up ในสัดส่วนที่มากขึ้นกว่าเดิมที่มีลักษณะเป็น top – down สอดคล้องกับงานวิจัยของกานต์ชนก แกนสีแสง และกฤษฎวรรณ โฉ่วชรินทร์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การนำแผนพัฒนาจังหวัดไปปฏิบัติของหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคภายในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์สูงและมี

การสร้างเครือข่ายการพัฒนาเพื่อเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ทุกภาคส่วนสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชัย เทพปัญญา (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการวางแผนและการจัดทำงบประมาณ ในลักษณะบูรณาการที่รองรับการปฏิบัติงานตามนโยบายรัฐบาล (Agenda) ให้ใช้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการบูรณาการยุทธศาสตร์และแผนจังหวัดเพื่อการจัดสรรงบประมาณกระทรวง กรม (Function) และจังหวัด/ท้องถิ่น (Areas) ผู้ว่าราชการจังหวัด มีบทบาท/อำนาจหน้าที่แบบ (Chief Executive Officer: CEO) สอดคล้องกับงานวิจัยของจักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ และพงษ์เสถียร เหลืองอลงกต (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การวางแผนและบริหารแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ: เปรียบเทียบระหว่างจังหวัดจันทบุรีกับจังหวัดระยอง พบว่า การวางแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการยึดทฤษฎีการวางแผนที่ต่อยอดลงมาจากระดับชาติ ถึงระดับพื้นที่ที่เน้นการบูรณาการ มีสำนักงานจังหวัดซึ่งรับผิดชอบในการเป็นสำนักงานเลขานุการ จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และสอดคล้องกับการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อยของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถสรุปได้ว่า แผนพัฒนาจังหวัดที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ไม่ใช้มารับฟังความคิดเห็นในช่วงที่แผนพัฒนาจังหวัดเสร็จเรียบร้อยแล้ว

2.2 ด้านการบริการสาธารณะแนวใหม่ (X_4 Beta = .216) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของ สถาบันพระปกเกล้า (2566) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน อันมีผลกระทบต่อประชาชน ชุมชนและเครือข่ายทุกรูปแบบในพื้นที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนันท์ ใจบุญ, สุภัตรา บุญเรือง, นิตยา วงศ์ยศ, สุนีย์ ยังสว่าง และผกาภรณ์ บุสสง (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ในด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน สอดคล้องกับงานวิจัยของพวงเพชร ราศีสวย, ภักดี โพธิ์สิงห์, ลัญญา เคนาภูมิ และสุขุมวิทย์ ไสยโสภณ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการกับชุมชนท้องถิ่นสวัสดิการ พบว่า เพื่อให้จังหวัดสามารถบริหารงาน แก้ไขปัญหา และพัฒนาพื้นที่ในเขตจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ได้รับประโยชน์สูงสุด โดยมีการบูรณาการยุทธศาสตร์แผนงานโครงการ สรรพกำลัง และทรัพยากรในจังหวัด และการทำงานประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในสังคมอย่างมีทิศทางและเป้าหมายหลักร่วมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ Laurence J. O'Toole, Jr. และ Robert S. Montjoy แห่งมหาวิทยาลัยออเบิร์น (1984, อ้างถึงใน รัชรัฐา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา, 2558) ได้ศึกษาเรื่อง มุมมองทางทฤษฎีในการดำเนินนโยบายระหว่างองค์กร (Interorganizational Policy Implementation: A Theoretical Perspective) ในองค์กรต่าง ๆ มีกลไกการบรรลุเป้าหมายมักปรากฏในนโยบายของรัฐบาลที่มีคำสั่งให้หลายหน่วยงานนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน โดยแต่ละหน่วยมีประสิทธิภาพในการดำเนินการที่แยกจากกันอย่างสมบูรณ์แต่มีส่วนร่วมในการบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน และสอดคล้องกับการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย ของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถสรุปได้ว่า ควรมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจัดทำแผนโดย

คณะกรรมการย่อยในด้านต่าง ๆ นอกจากนั้นควรให้สัดส่วนของประชาชนเข้ามาเป็นคณะกรรมการให้มากขึ้น ไม่ใช่ทำแผนเสร็จแล้วนำมาประชาคมรับฟังความคิดเห็นโดยใช้เวลาแค่ครึ่งวันซึ่งยังไม่เพียงพอต่อการรับฟังความคิดเห็น และไม่สามารถนำความคิดเห็นไปแก้ไขในเชิงบูรณาการได้

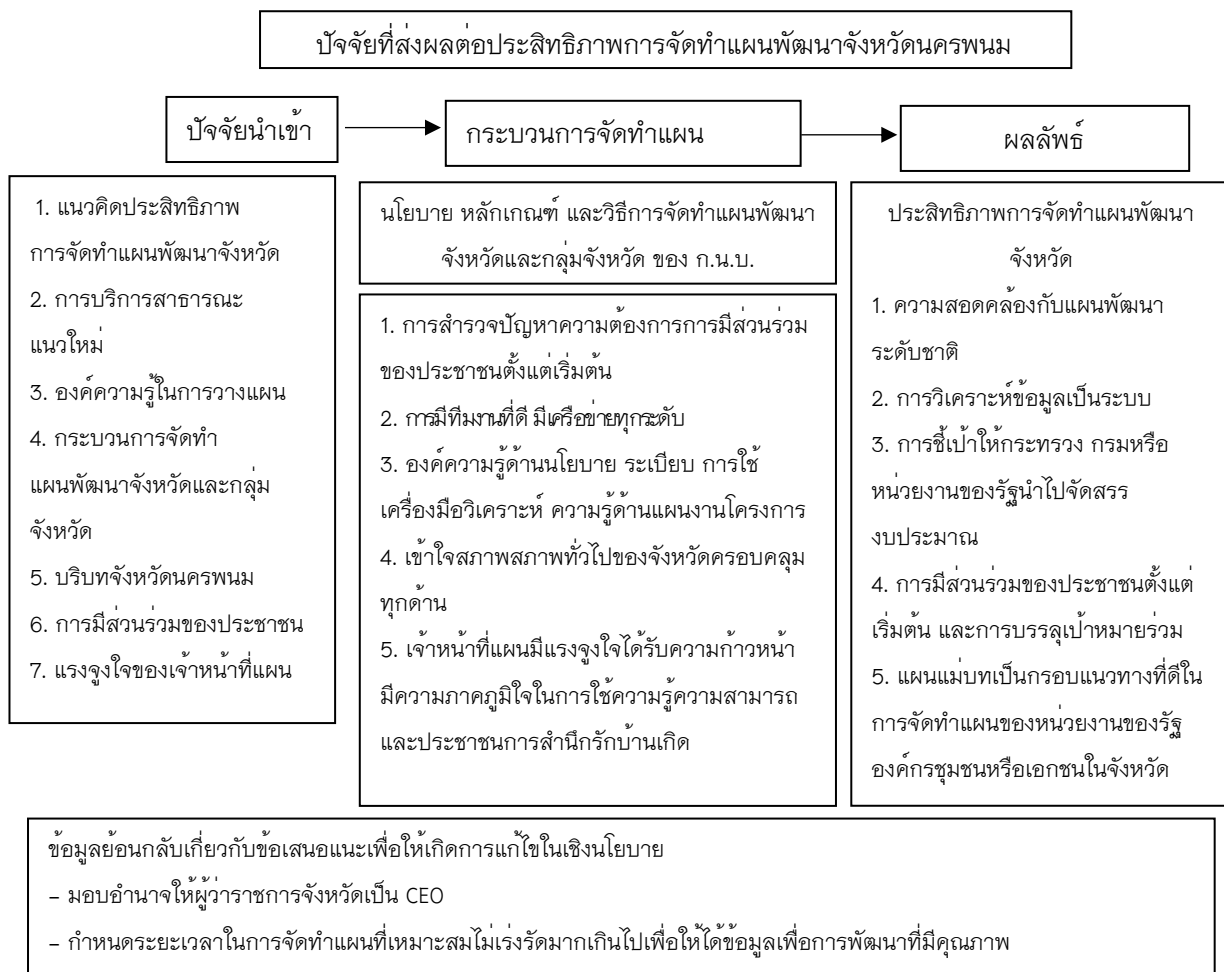
3. การวิเคราะห์บริบทการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ด้านบริบททั่วไปของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พบว่า มีกระบวนการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามนโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดของคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นกระบวนการ ดังนี้ 1) การนำนโยบายรัฐบาลสู่การปฏิบัติในเชิงพื้นที่ โดยคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนครพนม ได้แต่งตั้งคณะกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมขึ้นมา 6 คณะ เพื่อดำเนินการสำรวจปัญหาความต้องการ และพิจารณาจัดทำรายละเอียดความต้องการของประชาชนเพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570) 2) ประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) โดยคณะกรรมการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566 – 2570 แบ่งเป็น 6 คณะ ตามประเด็นการพัฒนาจังหวัดนครพนม 6 ประเด็นการพัฒนา 3) การประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน เพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแผนให้มีความสมบูรณ์

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ได้แก่ ประสิทธิภาพของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมต้องชี้ให้เห็นถึงการเป็นแผนแม่บท มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถชี้เป้าประเด็นให้กระทรวง กรมหรือหน่วยงานของรัฐนำไปจัดสรรงบประมาณ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบรรลุตัวชี้วัดร่วมกัน (joint KPI) สำนักงานจังหวัดจะต้องเป็นหน่วยงานสรณะสูงสามารถหลอมรวมเพื่อสร้างทีมงานที่ดี มีการสร้างกลไกการประสานงานที่ดี การสำรวจและรับฟังปัญหาความต้องการของประชาชนในจังหวัด ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจัดทำแผนในระดับพื้นที่แต่ละอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดความยั่งยืน เชื่อมโยงกิจกรรมตามห่วงโซ่คุณค่า มีการพัฒนาองค์ความรู้ในการวางแผนพัฒนาเชิงพื้นที่แก่คณะกรรมการฯ และบุคลากร รวมถึงการสร้างแรงจูงใจต่าง ๆ แก่เจ้าหน้าที่แผนให้มีความก้าวหน้าในอาชีพและสร้างแรงจูงใจประชาชน โดยการส่งเสริมให้มีการสำนึกรักบ้านเกิดมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนพัฒนาจังหวัดให้เกิดความยั่งยืน และข้อเสนอแนะที่ได้จากการการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อยของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม สามารถสรุปได้ว่า จังหวัดต้องมีแผนแม่บท เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทาง ในการวางแผนของหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัด จะต้องมีการประชาคมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจัดทำแผนไม่ใช่มารับฟังความคิดเห็นในช่วงสุดท้ายของการจัดทำแผนแล้วเสร็จ ทำให้ปัญหาข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของประชาชนไม่ได้รับการแก้ไขเพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดได้ทันเวลา

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ได้แก่ แนวคิดประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด การบริการสาธารณะแนวใหม่ แนวคิดเกี่ยวกับองค์ความรู้ในการวางแผน กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด บริบทจังหวัด การมีส่วนร่วมของประชาชน และแรงจูงใจในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด สามารถสรุปได้ว่า กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดภายใต้นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการ

จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) จะต้องมีการสำรวจปัญหาความต้องการการมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่เริ่มต้นของการจัดทำแผน การมีผู้นำที่ดี มีทีมงานที่ดี มีเครือข่ายประสานงานทุกระดับตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ภาค ประเทศ บุคลากรต้องมียึดมั่นความรู้ด้านนโยบาย ระเบียบ การใช้เครื่องมือวิเคราะห์ ความรู้ด้านการเขียนแผนงานโครงการให้มีคุณภาพ เข้าใจสภาพสภาพแวดล้อมทั่วไปของจังหวัดครอบคลุมทุกมิติการพัฒนา เจ้าหน้าที่แผนมีแรงจูงใจได้รับความก้าวหน้า มีความภาคภูมิใจในการใช้ความรู้ความสามารถ และมีการสร้างแรงจูงใจภาคประชาชนให้มีการสำนึกรักบ้านเกิด เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งแผนพัฒนาจังหวัดเปรียบเสมือนแผนแม่บท ที่ทุกหน่วยงานในจังหวัดใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาต่าง ๆ การสำรวจและรับฟังปัญหาของประชาชนตั้งแต่เริ่มต้นนำสู่การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะทำให้แผนพัฒนาจังหวัดสามารถชี้เป้าให้ราชการส่วนกลางนำไปจัดสรรงบประมาณ มีการพัฒนาตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันของทุกภาคส่วน (joint KPI) ประกอบกับต้องมีองค์ความรู้ในการจัดทำแผนและการประเมินผล เน้นการทำงานแบบบูรณาการในเชิงพื้นที่เพื่อให้ห่วงโซ่คุณค่ามีความสมบูรณ์ ราชการส่วนกลางมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดแบบ chief Executive Officer: (CEO) สามารถสรุปได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม

เอกสารอ้างอิง

- กานต์ชนก แถนสีแสง และกฤษฎวรรณ โล่ห์วัชรินทร์. (2563). การนำแผนพัฒนาจังหวัดไปปฏิบัติของหน่วยบริหารราชการส่วนภูมิภาคภายในจังหวัดมหาสารคาม. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 14 (1). 139-152.
- คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ. (2565). นโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนามูลุมจังหวัด พ.ศ. 2566 – 257. สืบค้น 30 พฤศจิกายน 2566 จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=13348&filename=index.
- จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ และพงษ์เสถียร เหลืองอลงกต. (2561). การวางแผนและบริหารแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ: เปรียบเทียบระหว่างจังหวัดจันทบุรีกับจังหวัดระยอง. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 11(2), 23-33.
- ชลธิชา วงศ์บุตร และรุ่งอรุณ บุญสายันต์. (2561). การพัฒนาธรรมาภิบาลในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดกรณีศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารการบริหารปกครอง (Governance Journal)*, 7(2), 376-405.
- ทัศนัท ใจบุญ, สุภัตรา บุญเรือง , นิตยา วงศ์ยศ, สุนีย์ ยังสว่าง และผกาภรณ์ บุสสง. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์*, 20(2), 119-131.
- พรชัย เทพปัญญา. (2561). การพัฒนารูปแบบการวางแผนและการจัดทำงบประมาณ ในลักษณะบูรณาการที่รองรับ การปฏิบัติงานตามนโยบายรัฐบาล. *Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 11 (1), 1-15.
- พวงเพชร ราศีสวย, ภัคดี โพธิ์สิงห์, สัญญา เคนาภูมิ และสุขุมวิทย์ ไสยโสภณ. (2561). การบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการกับชุมชนท้องถิ่นสวัสดิการ. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 5(2), 385-398.
- รัชรัฐา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2558). การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายสมัชชาสุขภาพ จังหวัดลพบุรี . *ศูนย์ข้อมูลการวิจัย Digital วช*. สืบค้น 1 มิถุนายน 2566 จาก https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_DOI=1.14457/MU.the.2015.43.
- สำนักงานจังหวัดนครพนม. (2566). *แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566 – 2570*. นครพนม: สำนักงานจังหวัดนครพนม.
- เสน่ห์ จัยโต. (2550). *การวิจัยเชิงคุณภาพทางรัฐประศาสนศาสตร์ประมวลสาระชุดวิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุรพงษ์ คงสัตย์ และธีรชาติ ธรรมวงศ์. (2551). *การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)*. สืบค้น 10 พฤษภาคม 2566 จาก <https://www.mcu.ac.th/article/detail/14329>.
- สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2564). *โครงการติดตามประเมินผล แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนามูลุมจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัดภายใต้กลไก ก.บ.ก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*.
- สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2563). *ความรู้พื้นฐานสำหรับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.